

Sprawozdanie

komisji gminnej o przedłożeniu rządowem w przedmiocie prawa nakładania w gminach dodatków do podatków i innych opłat nie należących do tej kategorii.

Wysoki Sejmie!

Jego Ekscellencya pan Namiestnik na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 7. Grudnia b. r. złożył do łaski Marszałkowskiej przedłożenie rządowe z projektem do zmian §§. 79., 80. i 81. ustawy gminnej co do prawa nakładania w gminach dodatków do podatków i innych opłat nie należących do tej kategorii.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 9. Grudnia b. r. zostało odesłane to przedłożenie do komisji gminnej, która ma zaszczyt przedstawić w tej mierze następujące sprawozdanie:

Rzeczony projekt c. k. Rządu zawiera następujące zmiany:

1. Co do §. 79. — Ten paragraf w dawnej ustawie gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 opiewa jak następuje:

„Dodatkem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać produkcji i obrotu handlowego.“

Obecne przedłożenie rządowe domieszcza do tego postanowienia dodatek tej treści:

„Nie mogą być zatem nakładane dodatki do podatków konsumcyjnych przy produkcji przedmiotów podlegających, jak n. p. do podatku konsumcyjnego od piwa i gorących napojów spirytusowych.“

Komisya gminna po wszechstronnem zbadaniu stosunków, z uwagi, że §. 79. obowiązujący w pierwotnem brzmieniu przez lat przeszło 20, jak istnieje ustawa gminna, nie nastężył nigdy w zastosowaniu praktycznem jakiegokolwiek trudności i niedogodności, nie mogąc też dopatrzeć się przyczyny, któraby w naszym kraju uzasadniała proponowaną zmianę, a w przewidywaniu, iż umieszczony w przedłożeniu rządowem powyższy dodatek do §. 79 mógłby w przyszłości przy zastosowaniu ustawy dać powód do daleko idących zmian w dotychczasowym kierunku, postanowiła nie doradzać Wysokiemu Sejmowi przyjęcia umieszczonego w przedłożeniu rządowem dodatku do §. 79 ustawy gminnej z roku 1866, a tem samem uchylić cały ten paragraf z przedłożonej nowelli do ustawy.

2. Co do §. 80, zawartego w art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874.

Przedłożenie rządowe projektuje w tym paragrafie tę zmianę, że co dawniej tylko w drodze ustawodawstwa krajowego gmina mogła uzyskać prawa do poboru dodatków do podatków bezpośrednich i do podatku konsumcyjnego, aby obecnie Wydział krajowy zgodnie z polityczną władzą krajową mógł udzielać pozwoleń na pobór dodatków w wysokości nad 50 do 100% do podatków bezpośrednich i do podatku konsumcyjnego na okres 5 lat.

Komisya gminna z uwagi, iż sprawy tego rodzaju, jak przyzwolenie na dodatki do podatków dla pokrycia wydatków administracyjnych w gminie, należą do zakresu ściśle administracyjnego, a dalej z uwagi, iż przekazanie załatwienia tych spraw władzom administracyjnym przyczyni się wiele do uchylenia tych niedogodności, na jakie gminy są często narażone przez zwłokę, jakiej doznają przy uzyskaniu zezwolenia na pobór dodatków do podatków w drodze ustawodawczej, gdzie traktowanie spraw jest przywiązane do ścisłych i rozwlekłych form, komisya postanowiła zalecić Wysokiemu Sejmowi przyjęcie umieszczonej w tym względzie zmiany w przedłożeniu rządowym; jednak w przewidywaniu, iż mogą zajść wypadki, gdzie te dwie władze administracyjne nie będą się mogły porozumieć, a w braku tej zgody dla ubytku funduszków potrzebnych do zarządu prawidłowa administracya w gminach mogłaby ucierpieć, komisya uważa, iż jest rzeczą wskazaną i konieczną, umieścić postanowienie w ustawie, aby w razie, jeżeli porozumienie między temi dwoma władzami nie dojdzie do skutku, sprawa tego rodzaju na najbliższej sesyi Sejmu krajowego była przedstawioną pod jego uchwałą, dla tego komisya wnosi umieszczenie po ustępie 4tym §. 80 dodatek tej treści:

„Gdyby porozumienie między temi dwoma władzami do najbliższej sesyi sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożona do uchwały Sejmu krajowego.“

Komisya także pominąć nie może zmiany, jaką znajduje w przedłożeniu rządowym w ustępie pierwszym §. 80. Według obowiązującego obecnie §. 80 zawartego w artykule I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 przysługuje Radzie powiatowej prawo zezwalania na pobór dodatków do podatków bezpośrednich i do podatku konsumcyjnego nad 20 do 50%, inclusive; przedłożenie rządowe zmienia ten ustęp §. 80 w tym kierunku, aby atrybucya Rady powiatowej była w tej mierze ścieśnioną i Radzie powiatowej przysługiwało tylko prawo dozwalania na dodatki do podatków nad 20%, jednak nie dosięgając 50%.

Komisya gminna nie może doradzać tej zmiany, a to ze względu, że chociaż ta zmiana jest małej doniosłości, to jednak w praktycznym zastosowaniu, gdy gminy i Rady powiatowe są od wielu lat przyzwyczajone do postanowień dawnej ustawy, wprowadzenie tej zmiany dałoby powód do mylnego w wielu razach załatwiania po gminach spraw co do podwyższania dodatków do podatków, przez co by przez dłuższy czas mogły powstawać zawikłania w administracyi wielu gmin.

Z wyrażonych powodów komisya zaleca pozostawienie pierwszego ustępu §. 80 w dawnym brzmieniu, jak jest zawarty w art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874.

3. Co do §. 81, gdzie jest mowa o zaprowadzeniu opłat, nie należących do kategorii dodatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jest w przedłożeniu rządowym projektowana ta zmiana, że jeżeli na podobne opłaty już raz było wydane przyzwolenie w drodze ustawy krajowej, po wygaśnięciu mocy obowiązującej tej ustawy może być wydane przyzwolenie do poboru tej opłaty na dłuższy okres czasu przez Wydział krajowy zgodnie z polityczną władzą krajową, a to pod warunkami w przedłożeniu rządowym w tym paragrafie oznaczonymi.

Komisya zgadza się w zupełności z tym wnioskiem, jako też i co do przyzwalania przez Wydział krajowy zgodnie z polityczną władzą krajową gminom na pobór taks za pełnienie rozmaitych czynności urzędowych.

Na podstawie tego przedstawienia komisya gminna wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną % ustawę.“

K. Badeni,
przewodniczący.

St. Starowiejski,
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają §§. 80. i 81. galicyjskiej ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51.

Za zgodą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

§§. 80. i 81. galicyjskiej Ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19., względnie Art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51. zostają w obecnem brzmieniu uchylone i mają opiewać jak następuje:

§. 80.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego wymaga jeden z członków należących do Rady gminnej podług §. 16. (Radny bez wyboru).

Żądanie to musi jednak być wniesione do Rady gminnej na tem posiedzeniu, na którym dodatek uchwalonym został, lub do Zwierzchności gminy, najpóźniej w ciągu 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego przenoszące 50% — 100% dozwolone być mogą przez Wydział krajowy, za zgodą politycznej władzy krajowej, jednakże najdłużej tylko na okres 5 lat.

Gdyby porozumienie między temi dwoma władzami do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub dodatki przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

§. 81.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebna jest ustawa krajowa.

Zezwolenie dalszego poboru tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą z polityczną władzą krajową, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były. Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez Reprezentacyą gminną w zakresie jej kompetencji udzielane uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy, za zgodą z polityczną władzą krajową, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
